

Megjelen: hetenkint egyszer, Csütörtökön.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beckereken, hova az előfizetési pénzek és igatási díjak küldendők.

Huszonöt éve, hogy Ő Felsége az austriai császár és apostoli királyunk őseinek trónjára lépett.

A történelem egy negyedszázad emlékeit fűzi a szeretett fejedelem nevéhez, kinek kezébe milliók sorsa volt letéve s kívül bűban s örömben milliók osztoztak.

S most, midőn a Felség egy negyedszázad dús tapasztalataival továbbra intézi a milliók sorsát — s e napon örömnappal ül — hű odaadással osztozik ebben az összes monarchia.

Buzgó imára nyílnak a honfiak ajkai, kérvén a mindenek Alkotóját, hogy a szeretett fejedelmet népeinek boldogítására tartsa meg.

Hogy bölcs uralkodása alatt az osztrák-magyar monarchia népei békében élvezzék az együttléti örömeit.

Hogy mint testvérek egyenlően szeressék a hazát s azt szeretett fejedelmükkel mindenkor együttes erővel s tántoríthatlan hűség és hazafiai érzellemmel megvédjék.

Hogy virágozzanak a tudományok s fejlődjék a hon.

Eljen a legelső magyar ember, a király!

Torontálmegye távirata.

Torontálmegye Ő Felsége 25-éves jubilauma alkalmával apostoli királyunk iránti hódolatát kifejezendő, Tabakovits Gusztáv a december 1-én tartott bizottsági ülésben ezen országos jubiläumról ünnepélyesen megemlékezvén, harsogó éljenek üdvözlék a távolban a magyar királyt — mire Dániel János által szerkesztett távirat mint a megye hódolatteljes érületének s osztatlan tiszteletének jele, Ő Felsége személye körüli miniszterhez intézni határozott, mint következők:

„Ő felsége személye körüli miniszter báró Wenkheim Béla Ő excell. Bécsben.

A magyar szent korona népei boldognak érzik magukat, hogy Isten kegyelméből felséges urunk, királyunk szerencsés uralkodásának f. é. december 2-án 25-ik évét tölti be. Ő felsége dicsteljes uralkodásának negyed százados évfordulója nagy ünnep, melynek a népek alkotmányos érületei, szellemi, s anyagi felvirágzása, a béke s rend megszilárdítása, valóságos evangéliumát képezik.

Torontálmegye közönsége pedig a hála s alattvalói hűség érzetétől áthatva, az ünnepély dicsőítésére viszhangoztatja a népek millióinak „Isten tartsd meg királyunkat” egekig ható, s buzgó imáját; még más részről egyszersmind a legkedvezőbb alkalmat megragadva, honpolgári bizodalommal excellentiádkhoz fordul, kérvén, hogy Ő felségénél urunk királyunknál, Torontálmegye közönsége hagyományyszerü hűségét és alattvalói hódolatteljes ragaszkodását tolmácsolni, s Ő felsége urunk királyunk legmagasabb atyai kegyességébe Torontálmegye közönségét ajánlani méltóztassék.

Kelt Torontálmegye közönségének N.-Beckereken, 1873. évi december 1. együttlévő közgyűléséből.

Torontálmegye rendkívüli közgyűlése december 1-én.

Elnök Tabakovits Gusztáv főjegyző, mint a távollévő gróf Bethlen József alispán helyettese.

Főispán nem léteben, és a megye kormányzó alispánjának távollétében, mint ennek törvényszerinti helyettese Tabakovits Gusztáv főjegyző a megyei bizottság szép számmal összegyűlt tagjait szívesen üdvözölve, elfogalván az elnöki székét, s a közgyűlést megnyitván, honpolgári egyik legkellemebb kötelességét véli teljesíteni akkor, midőn a megye közönségének kegyeletes érülete tolmácsaként indítványozza, miszerint Ő cs. kir. apostoli felsége trónra-leptének 25-ki évfordulója örömnappal alkalmából alattvalói hűségünket és ragaszkodásunkat kifejezvé, személye körüli minisztere útján s pedig az idő rövidsége miatt a mai közgyűlésből távsürgönyileg üdv kívánatunkat nyilvánítsuk.

Dániel János — midőn ehhez szíve mélyéből ragaszkodik — az elöl közölt táviratot olvassa fel.

Felolvastattat a nm. belügyminiszter leirata, melyben Rónay Mór volt főispán lemondásáról értesíti a megyét. — Ezzel kapcsolatban olvastatik Rónay Mór volt főispán irata, melyben a megyei bizottságnak a vele érzett jökért köszönetét nyilvánítja. Hasonlólag a megye bizottsága ezen iratot köszönettel fogadván, elhatározta, hogy a megyében, főleg azelőtti időben eszközölt buzgóságaért egy hozzá intézendő átiratban elismerését nyilvánítja.

Elnöklő főjegyző jelenti továbbá, hogy gr. Bethlen József megyei alispán, távirata szerint jelenti, hogy családi ügye miatt akadályoztatása folytán a folyó közgyűlésben meg nem jelenhetett.

Dr. Demkó Pál. Elnöklő főjegyző úrnak, mint helyettes alispánnak jelentése folytán, kényteleníve vagyok, a közügyek érdekében, a kezemben levő indítványt a t. megyei bizottságnak benyújtani. Nézetem szerint épen nem lehet közönbös, hogy jelenleg nincs főispánunk, hisz Ő van hivatalban, mint a kormány közge azt képviselni s az alkotmányt őre gyanánt működni. — Nem tévednénk akkor sem, ha a kormányhoz a főispán kinevezetéseért folyamodnánk, de a miként mi érezzük ennek szükségét, épen úgy érzi azt a kormány is, és iparkodni fog a követelményeknek eleget tenni. — Másképp áll ez azonban az alispánnál, ő van hivatalban tulajdonképen a megyét kormányozni s abban előforduló bajokat orvosolni. — Most már csaknem három hónapja, hogy kormányzó alispánunk a megyétől távol van, a dolgok, ügydarabok annyira felhalmozódtak, hogy főjegyzőnk mindezeknek megfelelni nem képes; mert a különféle üléseken elnökölni, intézkedni, határozni, — egy-egy időre történhetik ugyan, de két ily terhes hivatalt hónapokon át egy egyének viselni nem áll jogunkban sem nekünk, de másnak sem követelni. — Igaz, hogy a főjegyző az alispánnak helyettese, de csak rendkívüli esetekben — minthogy ez azonban már rendszerintre kezd változni, úgy hiszem jogunkban áll ennek megszüntetését követelni. Midőn nem régebben gróf Bethlen alispán azon okból, hogy családi ügyei miatt hivatalának megfelelni nem képes s ennek daczára a megye bizottsága oly előzékeny volt, hogy gróf Bethlen Józsefet alispáni hivatalának további megtartására kérte, mit is gróf Bethlen azon ígérettel fogadott el, hogy kettős buzgalommal fogja a megye ügyeit vezetni. Ígéretét azonban mindeddig nem valósította, s a szeptemberi közgyűlés óta még vendég gyanánt sem mutatkozott. Nem helyeslehetjük hogy a megye első hivatalnokai ily criti-

cus helyzetben oly sokáig távol van, és nézetem szerint nem lehetnek okok, melyek ezen hosszas távollétet indokolnák, ennelfogva benyujtom azon írásbeli indítványomat, mely szerint alispánunk a közgyűlésből szólíttassék fel, hogy hivatalának elfoglalása tekintetéből köztünk megjelenjék.

Ezen indítvány többek hozzászólása után, mint tárgyból folyó azonnal tárgyalás alá vétetett.

Menczer Mihály azon nézetben van, hogy az imént felolvasott táviratban az foglaltatik, hogy családi ügyek miatt nem valósíthatja ígéretét s hogy írásbeli jelentése utban van (közbeszólás: írásbeli jelentésről nincs szó) az indítványt magáéva nem teheti, minthogy az mellőzése volna azon tekinteteknek, hogy magát excusálja, minthogy mindenkinek meg kell adni azon jogot, hogy magát védhesse, emiatt kéri, hogy az indítvány tárgyalása elodáztassék mindaddig, míg az alispáni jelentés kezünkben lesz.

Felolvastatik a távirat, melyben írásbeli jelentésről nincs szó.

Dániel János előtte szólónak indítványát nem pártolhatja, mert nem lát abban semmi sértést, sem pedig ítéletet, midőn a megye bizottsága felhívja az alispánt, hogy közénk jöjjön.

Az alispánnak távolléte ugyan indokolva van az által, hogy midőn kijelentette, hogy nem felelhet meg hivatalának, a megye bizottsága az által nyilvánította elismerését, hogy hivatalában való maradásra kérte s ekkor azon ígéretet tette, hogy kétszeres buzgalommal fogja a közügyeket vezetni. Miután azonban az alispán ezen időtől fogja már két hónapig van távol, nem tartja helyesnek, hogy a megye első hivatalnokai székhelyétől ennyi ideig távol legyen. Pártolja Demkó indítványát.

Virányi József: Dr. Demkó indítványa kimélettel van tartva s ő sem lát abban sértést és nyughatik abba bele, hogy az alispán csaknem három hónapig távol legyen; mert a főjegyző, munkássága daczára is, nem lesz már ezután képes megfelelni mindkét hivatalnak. — Pártolja Demkó indítványát.

Kovács Ágoston: Ugy látja, hogy az indítvány lehetőleg kimélettel van tartva s azért hozzájárul az indítványhoz, mert nem tarthatja helyesnek, midőn az alispán már két hónapnál tovább van távol a megyétől, nem szól a multakról s fátvölt vett azokra mert célja csakis az, hogy a közügyek folytonosan vezetessenek. Az alispán családi ügyeit ezen idő óta elvégezhette, működjék tehát most azon hivatalban, melyre őt a megye bizalma helyezte. Nem áll jogában egy megyei tisztviselőnek sem, hogy önkényleg helyéről távozzék s oly sokáig maradjon el minden előleges engedély nélkül, mert az alispán előjárója a főispán s minthogy ez nincs, a megye bizottsága; és ha hosszabb időre kíván szabadságot, kérje azt a megye bizottságától. Pártolja Demkó indítványát azon hozzáadással, hogy távirati uton szólíttassék fel, hogy foglalja el hivatalát, midőn hiszi, hogy családi ügyeit eddig elvégezhette.

Mihalovits Miksa azon nézetben van, hogy az alispán távirata vétessék tudomásul s nyilatkoztassa ki a bizottság, hogy az alispán jelenléte szükséges.

Istvánffy István. Részéről úgy fogja fel a helyzetet, hogy mindenkinek kötelessége a megye közügyeit előmozdítani tehetsége szerint s így hiszi, hogy minden tag fájjalja, hogy az alispán a mai napra nem jelent meg s mert át van halva attól, hogy az alispán jelenléte szükséges, azon nézetben van, hogy a megye bizottsága nyilatkoztassa ki a megye kormányzó alispánjának, hogy jelenjék meg.

Többek hozzá szólása után határozott, hogy a távirat tudomásul vétessék, de tekintettel arra, hogy nélkülözése ily körülmények között fájóan tapasztaltatik a közügyek iránti kötelességének tartja e megye közönsége alispánját táviratilag felhívni, hogy alispáni székét mihamarabb foglalja el.

(Lapunk zártakor az ülés tovább folytatattatik.)

N.-Beckerek, december 3.

A tegnapi közgyűlésből következő tudósítást veszszük:

A mai közgyűlés kezdetben igen zajos, mondhatni lármas volt.

Erre a következő eset szolgált indokul:

A december 1-sején tartott bizottsági gyűlésben felolvasottat az alispánnak a megye főjegyzőjéhez intézett távsürgönye, melyben kijelenti, hogy családi ügyei miatt a gyűlésen, — bármint is óhajtott volna, — meg nem jelenhet, s hogy idő rövidsége miatt ezt írásbeli jelentéssel nem tudhatta a megye közönségével.

Ezen távsürgönyvel egyidejűleg beadott egy indítvány, mely javaslatba hozta, hogy az alispán székének elfoglalására meghívassék.

Tárgyaltatván a távirat és az indítvány, határozottat: hogy a megye közönsége a közügy iránti kötelességét teljesítve, távirati uton hívja fel az alispánt, hogy hivatalát mi hamarabb foglalja el.

Ma lett volna hitelesítendő a tegnap előtti jegyzőkönyv, s midőn a jegyző az imént említett határozatot felolvasta, felszólt egy bizottsági tag, azt vitatván, hogy az alispánhoz küldendő felhívás nem távirati, hanem rendes hivatalos uton leendő kézhezszolgáltatása rendeltetett el, hogy tehát a fogalmazott és a jegyző által felolvasott határozat december 1-én nem abban az értelemben hozott, és hogy nem is úgy mondatott ki.

Több bizottsági tag azt állította, hogy a határozat úgy hozott és úgy mondatott ki, mint azt a jegyző fogalmazta, és hitelesítés végett felolvasta, miglen ellenben egy pár tag ennek ellenkezőjét állította.

Ez indokból heves vita támadt, több oldalról elmondott, hogy a hitelesítés alkalmával a határozatot megváltoztatni nem szabad, és hogy csak annak styláris oldala vitatható meg; maga az elnöklő főjegyző nyilvánította, hogy a határozat úgy lett hozva, és hogy ő azt úgy is mondotta ki, a jegyző pedig jegyzeteit előmutatva erősítette az elnök nyilatkozatát és bebizonnyította, hogy a határozat lényege körül nem történt változás.

Erre szavazás kérétt a másik oldalról, mire az elnök ünnepélyes hangon kijelentette, hogy ő hivatalos tisztí esküjére hivatkozva állítja, miszerint a határozat úgy lett hozva, általa abban az értelemben kimondva, és a jegyző által feljegyezve.

Daczára ennek a szavazás sürgettetett.

Elnöklő főjegyző, midőn a felett kellett volna szavazni, hogy a határozat nem úgy hozott, a mint ő kimondotta és a jegyző feljegyezte; s midőn ily esetben a legveszélyesb precedens állítatnék fel, mely szerint a hitelesítés alkalmával a határozatot magát meglehet másítani; s midőn más részről tisztí esküje és az elnöki szék méltósága vitássá nem tétethetik, a kérdést szavazás alá bocsátani nem akarta.

Maradt tehát a határozat a mint hozva és kimondva lett, és a mint azt a jegyző fogalmazta és hitelesítés végett felolvasta és az ekként megtörtént hitelesítés után áttértünk a napi rendre.

Nem commentálunk semmit, tessék a tényállás alapján mindenkinek ítélni.

A jubileum ünnepe Budapesten.

Budapest november 28-án este az önkényes kivilágítás fényében uszott. A nemzeti színház, ő Felsege 25 éves uralkodásának örömnepére, ez estére diszeloádást rendezvén; azon utcákban, melyeken át ő Felsege a színházba volt menendő, a lakók elhatározzák, hogy ablakaikat ki fogják világítani. E gondolatot azonban az egész város felkarolta s így lön, hogy az egész város kivilágított, még pedig oly fényesen, mint alig valaha. Az utcákat néptenger lepé el, mely nagy tömegben özönlött: a kivilágítás fényesebb pontjait: a nemzeti színházhoz, melynek korridora veres bársonnyal bevonva, egy koronával van díszítve s ez alatt óriás betűkkel következő felírás olvasható: „Éljen Ferenc József!” — A város minden utcájában volt kivilágítás, azonban az oroszlátrész a bel- és Lipótvárosban volt. Az országut a roppant Károly-kaszárnyával lángtenger képét ölté magára. Innen kiindulva a Deák Ferenc-utca mellékutcaival, valamint a régi színházter a Haas-palotával imponans képet mutatott. A palota minden ablakai tündököltek s az alsó részen három nagy ablakon ezen felírást láthatók: „Üdvözlét! Éljen a király! XXV. 1873.” A középső ablakon egy korona is volt. Tovább menve a váci utca mellékutcaival, az uri utca a roppant pósta- és távirádeupülettel, a barátoktere az „Athenaeum” épületével, az egyetem- és hatvani utcák versenyeztek a kivilágítás nagyszerűségében. A nagyon is félreeső kir. József műegyetem a két nyul-utczában szintén fényesen ki volt világítva. Az utcákat egész éjjelig nézőkön lepte el. De meglepő szép látványt nyújtott a vár ormáiról nézve a tündér-fényben uszó Pest s a Dunapart, hol a Corsonak, a Ferenc-József-ternek, az akadémia-palotának fénye egy lángtengerben olvadt össze. Épen ily szép látvány a vár a Dunaparttól nézve. A Dunára néző ablakok világa a barna falakat sajátos fényvel vonja be, magában a várban is fényben vannak az utcák. Egyes paloták, a kaszinó, a színház, a kutak felírásokkal és más díszítvényekkel ékeskednek. Szóval: bár rögtönözve volt ez ünnepély, de fény, pompa tekintetében épen nem hordozza a rögtönzés bélyegét magán. — Egy nemzet haladójának, szeretetének, ragaszkodásának kifejezése volt ez koronás királyra iránt. A nemzeti színház diszeloádása a november 28-diki ünnepélynek legfényesebb és legnagyobb szerű kinyomata volt. A színház-épület külseje már meglepő fényes látványt nyújtott, épen oly meglepő volt belseje a teljes és ünnepélyes kivilágítás mellett. A színház pár nap óta mondhatni ostrom alatt volt a jegyekért, de a bemenni kívánóknak alig egy negyede talált jegyet — s így lön, hogy ez este a karzaton is kiválóan díszes közönség foglalt helyet, melynek minden ülőhelye már jóval 6 óra előtt el volt foglalva. A páholyokban az arisztokratia teljes díszben, a zártzsekek fényes közönsége meglepő látványt nyújtottak. Az utcákat, melyeken ő Felsegeik jöttek, néptenger lepé el, főként a színház előtti téren, s ő Felsegeiket mindenütt éljenzéssel fogadta. Király és királyné ő Felsegeik 7 és fél órakor érkeztek meg és udvari lépcsőnél Ribáry, ministeri tanácsos, Szigligeti, igazgató, Feleki és Szigeti József által fogadtattak. József főherczeg és neje előbb érkeztek meg. A mint ő Felsegeik beléptek a zenekar harsonája jelenté, az egész közönség felállt és perczekig tartó éljenekkel fogadta. — Már elhangzott az éljen, ismét egy hang „Éljen a koronás király!” ismét a legelénkebb éljenzést kelté fel. Ekkor a függöny felhuzatott s ő Felsegeiket és a közönséget egy meglepő és az ünnep fényéhez méltó látvány lepte meg. A színpad háttere a budai kir. palotát tüntette fel, a bol-

tozatról két nemlő virág-füzéreket bocsátott alá, melyek alatt a színpad közepén állt a magyar korona, ez alatt F. J. betűk drágakövekkel kirakva s ez alatt a magyar czimer. E körül állt az összes színházi személyzet díszbe öltözve, hátul a népszimű énekesi és énekesnői magyar népruhában. A színpad előtt két oldalon négy-négy trophaeum „F. J. XXV. 1867”, váltakozó monogramokkal. Az egész csoportot művészi rendezés és összeállítás tekintetében kitünő volt. A mint a függönyt felhúzták, a személyzet a következő — Szigligeti által írt, Erkel Ferenc által szerzett zenére alkalmazott s az összes közönség kebleben visszhangot keltő — hymnuszt énekelte el:

Hymnus.

Éljen soká Ferenc Józsefünk!

Ki áldva nézsz ránk

Isten, halld meg imánk:

Kit boldog népe áld,

Tartsd meg a jó királyt,

A hir, szerencse, fény

Ragyogjon nagy nevén.

Éljen soká Ferenc Józsefünk!

Ragyogjon égi fény

Ez öröm ünnepén;

S kit lelkesít nagy czél,

S a hon javának el,

Isten, kit népe áld,

Tartsd meg a jó királyt!

A hymnus utolsó sorának elhangzása után az összes közönség felállt s az éljenzés ismét perczekre megújult — mire a függönyt felhúzták s a hymnus újra elénekelte, az éljenzés ismét megújult, s megújult az az előadás alatt is, midőn az örmester a huszárdalt elénekelve, annak végső sorához: „Éljen a király!” szavakhoz ért. — Maga az előadás kitünően sikerült, összevágó és gondos volt.

A királyi estély.

A budai várpalotában nov. 29-én. A budai kir. palotában ma tartott az estély, melyre ő Felsege meghívta a ministereket, a törvényhozás tagjait, a ministeriumok személyzetéből többeket, egyéb hatóságokat, a klerust s az ünnepélyi küldötségeket. A királyi termekben összegyűlt vendégserreg, melynek száma tetemesen meghaladta az ezert, imponans, fényesen megújult. A vendégek 8 óra előtt gyűltek össze a kir. termekben s pontban 8 órakor jel adatott, mely a Felsegek beléptét hirdeté. A királyné ő Felsegét a hanoverai herczeg vezeté be, őket követé a király Klotild főherczegnővel karján, majd József főherczeg az illető kísérettel. A királyné fehér selyem ruhát viselt gazdag arany himzszel; homlokán smaragd s gyémánt-diadém villogott. A királynét Károlyi, Festetics s Bethlen grófnők, udv. hölgyek kísérték. A mint ő Felsegeik beléptek, azonnal többeket megszólítottak. A király hosszabban beszélt a ministerekkel különösen Kerkapolyival, mivel később József főherczegnő is hosszabb társalgásba bocsátkozott. Kerkapolyi minsterrel a király negyed óran át beszélgetett. A képviselők közül Perczel Belához, a Deákkör elnökéhez, a király a pártviszonyok iránt intézett kérdést, mire Perczel azt felelé, hogy reményelhet, miszerint a Deákkör holnap értekezlete Szlávy minster elnököt arra bírja, hogy a tárczáját megtartsa. Azok, kik e beszélgetést hallották, azt állítják, hogy ő Felsegére igen örvendetes hatást gyakoroltak Perczel szavai. ő Felsege hosszabban beszélgetett még Senyei Pál báróval is. A királyné Jókai Mórral, Tisza Kálmánnal, Andrássy Gyulával és Waldstein Jánossal s főként Liszt Ferenczel társalgott hosszabb ideig.

Királyné ő Felsege gyönyörűen nézett

ki és szívélyes modorról mindenki hódoló csodálattal szólt. A Felsegek két órán át társalagoltak vendégeikkel, s 10 órakor zajos éljenzés által kísérve vonultak vissza. A melléktermekben gazdag esteli szolgálatot fel. Midőn ő Felsegeik visszavonultak, a jelen volt vendégek is oszlani kezdtek. Képv. körökben általános, örömteljes benyomást tettek azon szavak, melyeket ő Felsege a mai tisztelgés alkalmával b. Simonyi Lajos orsz. képviselőhöz intézett. ő Felsege így szólt b. Simonyihoz: „Jól esett tapasztalnom, hogy a személyem iránti tiszteletben nincs pártkülönbség.” B. Simonyi erre így felelt: „Felseged tiszteletében mindnyájan egyek vagyunk.”

Felhívás egy „Délmagyarországi természettudományi társulat” alakítására.

Temesvár, 1873. nov. 30-án.

Századunkban, melyet a tudomány és felvilágosodás korának neveznek, a számos tudomány közül egyik sem képes oly óriási és fokozott mérvű haladást felmutatni s ugyszólván beláthatlan jövővel dicsekedni, mint a természettudományok. Ennek oka egyszerűen abban rejlik, hogy nincs tudomány, mely anyagi jólétünk megállapításánál nagyobb szerepet és gyakorlatibb alkalmazást nyerne.

Hasztalan munka lenne az, mely ez állítás bebizonyítására fordítanánk; hiszen forduljunk bármire is, mindenütt, mindenütt a tudományt látjuk ember szolgálatába szegődve, e tudományt látjuk gyakorlatilag alkalmazva a szántóvető egyszerű ekéjétől a szárazon és vizen uralkodó hatalmas gözgépekig.

Nem is ezéja e cikknek a természettudományok oly igen-igen szembeötlő hasznát részletes értekezés tárgyává tenni, hanem egyedül ezéja szűk keretben elmondani azt, mily létjoga lehet egy helyben felállítandó délmagyarországi természettudományi társulatnak?

Azon férfiak, kik a nevezett társulat létrehozatalára szilárd akarattal egyesültek, nagyon jól ismerik a társadalom minden rétegében csak imént beállt még folyton tartó veszélyes válságokat, melyek a társulárra oly zűbasztólóg hatnak s hogy mégis fel mertek lépni egy korszerű eszme megtestesítésére, tettek ezt azon nagyon valószínű feltevés folytán, miszerint — tekintve a „Délmagyarországi történelmi és régészeti társulat” létrejöttét s virágzását — Temesvár és vidéke művelt közönsége egy természettudományi társulat alakítása iránt sem lehet közönyös.

A magyarországi természettudományi társulat, melynek székhelye Budapesten van, közel 5000 tagot számlál; e szám fényes bizonyítéka annak, hogy Magyarország művelt közönsége át van hatva a természettudományok iránti szükségérzettel. — Ismerünk több kisebb várost, mely — a lakosság számát tekintve — Temesvár hetedrészevel is alig ér fel, s hol a természettudományi társulatnak mégis 6—8 száz tagja van. Azt hisszük, e tekintetben Temesvár sem maradt hátra, s ha talán tán nem is számlál annyi tagot, a mennyi a fennebbi aránynak megfelelően, annak oka egyenesen abban keresendő, hogy mi temesváriak a pesti tagokhoz képest csupán passzív munkálkodásra vagyunk utalva s az egyet belételeire aktív befolyást nem gyakorolhatunk; holott, ha helyben bírnánk egyeletet — tekintve Temesvár nagyszámú intelligentiáját — hisszük, sőt erős meggyőződésünk, hogy azt virágzásnak indítani képesek lennénk.

A vidék, melyet lakunk — értjük Délmagyarországot — oly gazdag változatos természetvilággal bír, hogy itt a természettudományok bármely ágát művelő egyén tanulmány- és buválatra bő anyagot s elég alkalmat talál. Azonban az egyes erők egyenként és elforgácsolva alig hisszük, hogy nagyobb eredményt elérhelnének, de sőt ilyesmit egyenként nem is követelhetünk, mert arra tudományos egyletek és társulatok vannak hivatva. Hogy e tekintetben csupán egy példát említsünk, mely felülünk nem a legkedvezőbb véleményre adhat alkalmat, azon tényt hozzuk fel, miszerint a jelen őszi vetéseinket pusztító bizonyos egérfajt speciális nevről nem tudunk

megnevezni. Holott, ha gazdaközönségünk egy körünkben létező természettudományi társulathoz folyamodik, hisszük, hogy a feladat könnyű szerrel találja vala megoldását. S hány növény- és állatfaj lehet még, mely soha tudományos ember kezébe nem került s így a tudományra nézve nem is létezik. — De vegyük Krassó-megye hegységeinek ásványait, mennyi kívánni valót hagynak ezek hátra természettudományi társulataik s vegytani alkatrészeik meghatározása tekintetében.

Azt hisszük, mindezek folytán, hogy a szóban levő társulat létjogát kétségbe vonni — eltekintve a gáncsolódó roszakarattól — többé senki nem fogja.

A férfiak, kik az alakítást vállalkoztak, a társaság céljául az önképzést és ismeretterjesztést tűzték ki; a csatlakozástól és szertint senki vissza nem riadhat, mert társulatunkat nem kész tudósok fogják képezni, hanem zöme olyanokból fog állani, kik bár a természettudományokkal tüzetesen nem foglalkoztak, de azok iránt előszeretettel viseltetnek.

Az önképzést tudományos értekezések vitatása, bírálása s e szakba vágó hasznos eszmecserék által véljük elérhetni. A második, t. i. az ismeretterjesztési czélnak felolvasások tartása, buvárlatok eszközése s tanulságos kirándulások rendezése által vélünk eleget lehetni.

Ha az önképzés által a társulat szűkebb korlátok közé látszik is szorítkozni, minden szerényesége daczára sem akar véka alá rejlett mécs maradni, hanem törekvést oda irányzandja, hogy ismeretterjesztés által a tudományt népszerűsítse s a nagy közönséggel megkedveltesse. E czélból nyilvános tudományos felolvasások tartására szánta el magát. A műveltebb külföldön az ilyen művelődési halás közönségre találunk, nálunk csak akkor tapasztalunk hasonlókat, midőn egy-egy külföldi tudós hozzánk téved, hogy szellemi kincseit velünk — jó drágán — megosszsa.

A tudományos társulatok mai nap már nem zárkóznak többé a szűk falak közé, hanem kirándulások terveznek, melyek a szellemi haszon mellett a társulárra is jótékony hatást gyakorolnak. Sajnos, hogy mi, kik a kirándulásokra itt a közelben oly számos, vonzóbbnál vonzóbb helyrelyel bírnak, az e nemű élvezeteket megvonjuk magunktól. — Társulatunk e hiány pótlását is szem előtt lebegtetni s nem fog rajta mulni, hogy tagjainak a természeti szépségek- és kincsekben oly gazdag szomszédvidékek gyönyörű élvezetere is alkalom nyujtassék.

A társulat céljai keretéből egy Temesvári felállítandó természetrajzi muzeum szorgalmazását sem szabad kifejezteni. Egy ily természetrajzi muzeum, mely a vidék gazdag phauáját, floráját, ásványait, terményeit és gyártmányait szemünk elé tárna, annál is inkább szükséges, mivel a helybeli tudományos intézeteken ilyenek vagy nem léteznek, vagy nagyon kezdetleges állapotban vannak.

Hogy azonban mindezt létesíthessünk, Temesvár városa és vidéke buzgó férfi- és nőközönségének támogatását kérjük. Azokat tehát, kiket társulatunk létjogáról, sőt szükségességéről e cikk által meggyőzni sikerült, tisztelettel felkérjük, miszerint a f. évi december 14-én, d. é. 10 órakor a helybeli főreáltanoda mértani rajztermében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek *).

Több természetbarát.

Zsidó-e vagy izraelita!

(S-n.) Már régen elhatároztam e két szó elemzését. Ha azonban egy magamfele ember valamit írni akar, csak nagy nehezen veszi magát arra, mert gyakorlatlannak érzi magát oly irályra, melyet a nyilvánosság elé akar hozni.

Most azonban benne vagyok s némi figyelemmel s kitartással tán képes leszek magamat

* Örömmel üdvözöljük a fenti cikkben kifejezett törekvést oly téren, mely műveltség tekintetében oly áldásos hatásnak ígérkezik. — Az eszme életrevalósága, nézetünk szerint, megérdemelné, hogy minél nagyobb körben visszhangra találjon. Mi részünkről már előre készségesen kijelentjük, hogy a létesítendő délmagyarországi természettudományi társulatot a tőlünk kitélhető módon szivesen támogatni és pártolni fogjuk, s lapunk hasábjait a társulat ügyei és a nyilvánosság elé való mozzanataira nézve mindenkor szabad tért nyitunk. (A szerk.)

TÁRCZA

A fővárosból.

Theatre paréé.

Egy esemény a pesti élet bágyadt tengerén!

S bár politikai esemény, nem keserítő, nem válságveszes, hanem örvendetes.

Az utcákon kivilágított ablakok fényében nyüzög a sokaság. Párisi boulevard-kép, vagy egy darab az olasz életből. Még a menybolt is kivilágított, felgyújtotta a nagy moderatort, a holdat derült tisztaságában és kitűzte a csillag-gyertyák számtalan raját mind, hogy a budapesti aszfalt és koczkázaton annál kényelmesebb sétálás essék.

S ez egész sokadalomnak egy a czélja: a nemzeti színház. Már napok óta egy kérdés foglalkodtatá a fővárosi köröket: hogyan lehessen a színházba jegyet kapni. Hordár, inas, szobalány, uraság, egyaránt ostromolta a kezepesti házat, mely ilyenkor jut le inkább kiserű szűkvoltának öntudatára. Színigazgatójának

lenni diszeloádások alkalmával épen nem kellemes sors, az apprehenziók csurgója alá jutva, nyakába ömlenek záporoként a szemrehányások. Páholyt, páholyt! hallani innen. Legalább zártzseket! kiáltanak onnan. Erkelty! zugnak a harmadik oldalról. Senki sem akar kívül rekedni, senkinek elégzik meg azzal, hogy az uralkodó pár — mint egy álomkép — csak robogó kocsiban illanjon el szeme előtt; hosszasan, sokáig kívánja mindenki figyelemmel kísérsni arcaikat s látni az örömet, melyet az általános rokonszenv látása rajtok kigyújt.

A színház rendes bejárata el van zárva, hosszú kocsis sor alkalmatlan kigyózatán, az elgázoltatás esélyeivel küzködve, iparkodik a gyalogos közönség azokkal együtt, akik a fogatban ülés várakozását megunták, Thalia templomunknak szűk csarnokába jutni. A ruhátár tömve, a számok már elfogytak s aggódva hagyjuk a téli gunyák társaságában felöltözködni; viszont látjuk-e vagy pedig ellévedve a szörnyű labirinthusból, bucsut kell tölve vennünk?

A nézőtérben a kasztok sorompói leheltek. A páholyokból sok jogosult kiszorult és a zártzsekek szokatlan fényű piperekkal virítanak. Az erkélynek divatos casinói része elveszté kizárólagosságát és végesvéig ele-

gans. A színészek páholyait igazi grófok és grófnők foglalják el, s amerre látni, az ülőhelyek férfiközönsége fehér nyakraválót, frakkot mutat, tarkítva nekány István rend szalagjával, Budapest hatósága Rath- Kammermayer- Thaisz háromságában egy földszinti páholyban két frakkot és egy díszmagyar öltözetet képvisel. Ez az arcz az első emeleten jó ismerős, nem feleltük el és mindig örülünk, mikor magyar földön látjuk, de (csodás ellenmondás!) annak is örvendünk, hogy Bécsben tudjuk. A szomszédpáholyból most néz ki a „közöngyeinkről” szerzője. Szlávy prosceniumpáholya telve van ministerekkel, csak a belügyér foglal el nejevel „külön álláspontot” az első emeleten, míg alatta földszintről az alsóház elnöke látcsövezi a közönséget. Hát amott a második emeletben? Azt a szellemus női arczot mindenki ismeri, pedig szerényen el szokott vonulni a nyilvánosságtól. De nem menekülhet a figyelem elől, mert kétszerte kedves: mind magáért mind azért, kinek közelében élhet, tanujaként a legelső magyar hölgy boldog házi tűzhelyének.

A színház képe: theatre paréé, de a közönség hangulata nem ékelheti magát feszes formák közé. A zajos földszint, az áradó

karzat s az egész háznak lelkesült kedélyállapota nem felel meg talán a theatre paréék szögürü kívánalmainak. Mindenki ismeri s érzi az est ünnepélyességét, de a tisztelet korlátai közt is szabadabb családiassággal viseli magát. Aki az első emelet koronás páholyában megjelenni fognak — ezt mondja minden arcz — nemcsak hódolattal találkoznak köztünk, a szeretetnek talán bizalmas vonásai sem fogják bántani.

7 óra: A karzat topogni kezd, de az általános piszégés még érteti vele a társadalmi formák azon paragrafusait, melyeket az udvari ünnepélyeiben még járallan pesti „nagy” közönség nem igen ismer. Csakhogy tanulékony, hamar megérti a figyelemzetést s elhallgat.

Egyszerre fölemelkedik az egész ház, a zenekar rázendíti a tust s az utczáról behalatszó éljenzés elvész az orkánban, mely a termen végig zug. Ott jön, ott lép be a legszébb asszony, az ország tündére, a ki szabadságunk bölcsőjénél állott, az a lény, ki bírja a csodafüvet, melytől a legzárkózottabb szív is felpartok. Gödöllőnek háziasszonyára az évek csak új rózsákat hintenek, verőfénye sugárosabb, mosolya nyiladozóbb s fensége hódítóbb mint valaha.

annyira kifejezni, hogy a t. közönség megérthessen.

Ma olvastam épen egy magyar újságban egy cikket, melyben annak írója — nem tudom mi okból — a zsidó szó helyett az izraelita szót használja. Már most kérdem a t. magyar olvasót: melyek e kettő közül a valódi magyar kifejezés? Tökéletes bizottsággal mondhatom, hogy a zsidó szó az eredeti magyar szó, a másik pedig a héber Izrael szóból van alakítva, ugy nemetre Izraelit mint magyarra izraelita.

Hogy azonban némely zsidó az izraelita szót sebb kifejezésnek tartja (természetesen a műveltebbeket és magyar nyelvben járatlanabbakat számítom ezek közé) egyszerűen azon okon alapszik, mert némely nem zsidó (ismét a műveltebbeket gondolom) e szót gúnynévként használja pedig én részemről előbb tartom csúfnévként — ha e kettő közt csakugyan létezik olyan — az izraelita szót, mint a zsidó szót, mert az csakis héber származásomra, ez pedig magyar születésemre mutat. S ha ez előbbi csakugyan gúnyzó lenne, nem hiszem, hogy a költő így fejezte volna kimagát:

Zsidó vagyok vallásomra,
Am magyar szülött hazámra:
Int az óra, itt az idő,
E hazáért halmi dicső!

Ki a zsidó nemzetre ily szót használ, lehetetlen hogy azt gúnyolni akarna.

Nem veheti a művelt zsidó csúfolásnak, ha zsidónak nevezik, sőt én részemről büszke vagyok, ha úgy hínak mert azzal magyarságomat bizonyítják; már pedig nem csekély hiúságom, alapszik magyarságomon, mert inkább vagyok Magyarországon szegény magyar zsidó, mint másutt előkelő más vallású egyén.

Balga tehát az, ki azt hiszi, hogy akkor adja meg becsületét a zsidónak, ha izraelitának nevezi, meg balgább azonban az, ki a zsidó elnevezésre sértve érzi magát, de hogy is ne, ha azt a mire valóban büszke lehet, sértésnek veszi!

Ez meggyőződése
egy magyar-zsidónak.

Vázlatok iparunk multjából.

(Folytatás.)

II.

A török kitakarodása és befurongások lezajlása után új időszak nyílik az iparnak, miután az már természeténél fogva olyan, hogy önmagától is emelkedik, csak akadályok ne gátolják haladását.

Igen sokat nyert iparunk, majdnem minden ágában azon idegen kézművesekkel is, kik az ország különböző vidékein telepedtek le s lassankint megnepesíteni kezdték a visszatárolt városokat. Majd az 1723-diki törvényhozó testület tekintetbe vévén, hogy az országot ért hosszas nyomorok a kézműveseket részben meggyűrték, részben pedig egészen kiirtották, a külföldi kézművesek könnyebb beszállíthatása végett, azoknak 15 évi adómentességet engedte. Mindezen intézkedések azt eredményezték, hogy 1777-ben a falusi, czéhez nem tartozó kézműveseken kívül, 13,934 czéhbéli mester, 12,516 segéd és 4671 tanuló létezett.

A szabómesterek gyarapodását mozdította elő az 1764-ki 24 t. cz., mely azt rendeli, hogy a magyar ezredék ruházata honi kelmékből s hazai szabók által is készíttessék, miután a kísérletek azt mutatták, hogy a honi mesterek szintén oly jól dolgoznak, mint a külföldiek s hozzá még minden egyes ember felszerelésénél tizenöt krajczárral olcsóbban.

A gyári készítményekben is mind nagyobb előmenetek és élénkség mutatkozik. A gróf Forgách család 1767-ben veti meg alapját a gácsi gyárnak, mely azonban eleinte csak gyapjuszöveteket készített.

Az első gyapotkele-gyárat Nyitra megyében Sasvárott Ferencz császár állította 1756-ban, s néhány év múlva bécsi lözsérek vették át. A másikat 10 évvel később egy részvényes társaság emelte Pozsony megyében Csekészen, de készítményei kelendőségének dacára, rövid ideig állott fenn. Ugyanezen korszaknak köszöni létét még a holicai kőedénygyár, melynek edényei a máz szép fénye

és fehérsége által tünnek ki s készítés módjuk hazánkban sokáig titok vala.

Nevezetes vászongyárak léteztek a Szepességben, kereskedésbe is jutott, vászonszövessel foglalkoztak Sáros, Arva, Turóc, Trencsén, Liptó, Vas és több vármegyék lakosai. Kínzó jószág híreben állottak hazánk borkészítői és a mért is azt nagy mennyiségben szállították Németországba s ott „magyar borkészítő” név alatt szerepelt; főbb készítéses helyei voltak Budapest, Baja, Komárom, Fehérvár és Trencsénmegye, melynek timárai meghaladták a 200-at. Nagy-Kanizsa híres volt a vörös kordoványáról.

Azonban a kézművesek még mindig csak a nagyobb városok kebelébe huzódtak, a helyi megyéket ezek nélkülöztek, azokban alig találtak kézműveseket, az első szükségek fedezésére is; így p. o. Szabolcsban, Arvában nem volt még óras. Fokozta a hiányt még azon körülmény is, hogy a foglalkozásokkal felhagyni s azt a föld- kivált a szőlőműveléssel cserélni fel, miután sok magyar ember a külföldi iránt uralkodó előszeretettel a hazai készítményt sokszor igazságtalanul ócsárolta s nem ritkán a legjobbat is megvetette.

Még 1802-ben is a harminczadok táblázata szerint az ország iparcikkeit s az iparra szükséges nyersanyagának kivitele 7 mil. 611,992 forintot képviselt, addig ugyanezekből a külföldi behozatal 12,834,756 forintra rugott, s a nyersanyag s iparcikkek közül alig egypár mutat fel reánk nézve némi kedvező arányt; p. o. míg a kivitt gyapju és gyapjukelmék értéke 5,039,557 ft., a prém és bőrárúké 1 mil. 245,243 ft., addig a behozott gyapju és gyapjukelméké 4,668,063 ft., prém és bőrárúké 918,314 forint.

Innét lehet azt megfejtetni, mi az oka annak, hogy még nagyobb városaink közül is alig egy-kettő tette vagy inkább tette magát érdemessé a kézműves vagy iparos város nevezetre, mint p. o. Pest s a vidéki városok közül kiválólag Debreczen. Nem lesz talán érdektelen e két városban létező mesterségek neveit s azok kezelőinek számát felemlíteni, hogy a mai állapottal összehasonlításból annyival inkább kitűnjék a haladás.

Pesten volt az 1792-diki összeírás szerint: 4 tücsinaló, 1 aranyhímző, 3 timár, 14 keményítőgyártó, 4 kucsinaló, 32 asztalos, 1 sárgaréz-műves, 4 aranyműves, 1 aranyverő, 1 serfőző, 9 sarkantyuműves, 2 rézmetsző, 3 kéményseprő, 1 harangöntő, 14 fodrász, 1 papírfestő, 1 kártyafestő, 17 borbély, 7 keztűs, 3 csokoládékészítő, 2 rajzszergyártó, 3 gyűrűs, 3 szegmives, 9 könyvkötő, 1 hurgyártó, 2 kosárfonó, 72 magyar csizmadia, 9 szitász, 2 paplanos, 5 késes, 3 rézműves, 7 czukrasz, 8 nyerges, 11 kovás, 13 lakatos, 6 ács, 2 hegedűkészítő, 2 sodronygyártó, 6 fazekas, 3 kardcsiszár, 7 szűrszabó, 1 enyvéző, 8 óras, 40 kertész, 3 csegepező, 1 aranyozó, 3 fegyvergyártó, 7 bádogos, 21 mészáros, 3 kőmetsző, 4 paszományos, 18 szíjgyártó, 24 molnár, 6 kőműves, 16 gombkötő, 3 orgonakészítő, 17 posztógyártó, 2 posztönyirő, 6 fűsüs, 18 szűcs, 6 gyógyszerész, 15 festész, 4 magyar és 11 német kalapos, 13 sütő, 6 kőelgyártó, 9 szekérgyártó, 1 salétromfőző, 3 kőszőrös, 26 magyar és 62 német szabó, 2 bőrdőző, 1 selyemfestő, 1 kefekötő, 5 szappanos, 1 tükörgyártó, 2 ónműves, 2 szobrász, 3 kővező, 79 német és 2 tót varga, 9 dohánnygyártó, 1 szőnyeges, 1 téglás, 14 takács, 7 harisnyakötő, 4 festő, 5 esztergályos, 3 könyvnyomató, 16 bogárnár 8 üveges, 5 kordoványos stb.

Debreczenben volt: 28 asztalos, 28 bogárnár, 11 könyvkötő, 562 csizmadia, 23 csutoragyártó, 116 fazekas, 51 fűsüs, 20 gombkötő, 144 gubacsapó, 71 szekérgyártó, 11 késes, 37 kovács, 12 kalapos, 33 kőelgyártó, 36 lakatos, 97 hentes, 18 mészáros, 9 nyerges, 7 német varga, 22 olajgyártó, 55 paplanos, 52 szűrszabó, 4 aranyműves, 80 szappanos, 45 házi és 138 vásári magyar szabó, 13 takács, 182 varga, 18 üveges stb.

Említsre méltó e körből Csics András löcsői takácsnak, új találmányu szövődmója, ki selyem és más szövetekbe különféle ábrázolatokat szőtt be s buzgalmaért, melylyel e szövésnembe a hazai ifjúságot beavatni iparkodott, nemcsak különös szabadítékot, hanem tetemes pénzszégyét is nyert a fejedelemtől. (Vége következik.)

Cspongóban ver mindenki szive, élénkben sziporkázik a szem e fonséges hölgy — a mi édes Miénk — láttára.

A házrendítő éljen egy ország vallomása az ő zsámolyánál.

A királyné belépett. Violaszin bársony ruhában széles arany himzéssel. Fején két ujnyi arany kordisz, gyémánttal ékített nagy ametisztkekkel, mely fejké a haját összetartja. — Nyakéke a fejdíszlemhez hasonló és széles violaszin bársonyra erősített félkörű arany iv ametisztzettel; az ivről láncc-foglalatban körtealaku ametisztzettek fügtek le, fölöttük nagy gyémántok. A többi ékszer e gárnitúrának megfelelő. —

S most ne haragudjék bájos vis-à-vis, ha ön ma este egy tekintet sem fog kapni; ne neheztelj drága feleség, ha új férjed ma oly sikert, de viszont te se döbbenj meg lángoló ifju, ha a kedvesnek látszóve rád alig téved, mert férfi és nő, öreg és fiatal annak a páholynak magas urnőjén csügg, a ki megrabolta a nemzet szívet az utolsó értelem filléreig.

S nézd e pillantásokat, vizsgáld e szem-sugarakat, melyek feléje szállanak s ha vegy-bonczoló vagy, bontsd elemeire. A három elem:

szeretet, hódolat és áldás az ő koronás, szép fejére.

Vele „az alkotmány leghűbb öre” — (teszik-e uralkodónknak e népszerű neve?) az est ünnepeltje, ki meghatva fogadja a nemzet hódolatának azon kifejező, bár csekély részét, mely a zenekar zaját elnyomja. Két vendéget hoztak magukkal: a honvédség főparancsnokának nejét és Hannovera hercegét.

A függöny fölleben s egy hazafias csoportot ragyog felénk. Diszleodások az egész világon abban ünek el más előadásoktól, hogy rosszabbak. A személyzet elfoglult s egy kis malheur mindig leskelődik a színlak mögött. Szigligeti kormánya szerencsésb elődeinél és társainál. Egy rövid hét alatt kelle elkészülnie, és szépen elkészült.

Melyik megkapóbb: a költői allegoria vagy a hazafias? Az első kellemesebben szokott megragadni s egy kis tündérségért lemondok néhány nemzeti zászlóról, a hazai szokás azonban az utóbbit fogadta el.

A csoportozat igen tetszetősen hódol a koronának a szük háttérhez kissé nagy budai várak tövében s lelkesült hymnusza új nyilatkozatokra gyújtja a közönséget.

Az éljenés szünek és egy karzati hang

HIRHARANG.

§ Ö felsége apostoli királyunk 25-éves jubilauma városunkban is fényesen megünnepeletett. A háromnap előestéjén városunk fényesen ki volt világítva, a polgárok ekként is akarván a „legelső magyar ember” iránti tisztelőnek fényes bizonyítékát adni. Deczember hó 2-án pedig az egyes vallásfelekezetek haladó isteni tiszteleten, mind a katonai, mind pedig a polgári hatóságok testületileg vettek részt — kérvén az egék urát, hogy a felséges királyi párt hazánk javára sokáig tartsa meg, hogy bölcs uralkodása alatti felvirágozzék a hon, hogy népei bekés egyúttal elvezézzék az óhajtott boldogságot.

§ A helybeli tüzlőtő egylet fényesen megünnepele ö Felsége 25-éves jubileumát. Deczember 2-án imponent faklyásmenettel vonultak a korona kávéháztól gyakorló terükre, hol is faklyafénytel diszgyakorlatot tartottak, mely elegendő tanúságot tesz tüzlőtőink fíradhatatlan buzgósgáról. Röllinger úr gyermekzenekara pedig ezalatt válogatott zenedarabokat játszott. Ennek befejezte után diszlokoma rendeztetett a casinóban s több lelkesült közönség mondatott apostoli királyunk boldogságáért.

§ (A küldöttségek ö Fölségénél.) A küldöttségek közül, melyek ö Fölségénél 25 éves jubileuma alkalmával tisztelegtek, számára legnagyobb volt a municipiumoké, mely 182 tagból állt, s melyeknél Bars megye, élén Migazzi Vilmos főispánnal 17 tagból, Borsodmegye, élén b. Vay Bélával 15 tagból, Esztergom megye, élén gróf Forgách Agoston főispánnal 30 tagból, Fehérmegye, élén Szűgyény-Marich Lászlóval 31 tagból állt; Nográdmegyét gróf Gyürky Ábrahám, Pestmegyét gróf Szapary István, Veszprémmegyét b. Fiath Ferencz főispánok képviselték. Sopronmegye küldöttsége, élén hg. Eszterházy Pál főispánnal S. Trencsénmegye, élén Kubicza Pál főispánnal 43, a Hajdu-kerület, élén Silye Gábor főkapitányval 14, Esztergom város, élén Kollár Antal főpolgármesterrel 18, Kolosvár város, élén gróf Péchy Manó országgyűlési képviselővel 3, Ujvidék város, élén Kondorossy György képviselővel 3 tagból állt.

§ Budapest, deczember 1-én. Király és királyné ö Fölségeik tegnap délben utaztak Bécsbe udvari magánvonattal. — A királyi pár kíséretében voltak báró Wenckheim Béla, báró Nopcsa főudvarmester és gróf Bellegarde, a királyi hadsegéde. — Utközben ö Fölségeiket a nép, bár egyszerű udvari kocsin hajlattak az indóházhoz, a legtisztellettjesebben üdvözölte. — A pályaudvaron Zichy, Tisza, Szende, Pauler miniszterek, gróf Szapary főispán, Ráth főpolgármester, Thaisz és sok mágnás fogadta a Fölséges párt. Az elindult vonat után dörgő éljenek hangzottak.

§ Vekeczky, ki mint multkori számunkban említettük, felségértési vád aláhelyeztetett s kezelség mellett szabad lábra bocsátott, ö felsége 25 éves jubilauma alkalmából történt kivilágításkor, házat legfényesebben világította ki s betegeskedése dacára a szerb olvasóköri tagjait a haladó isteni tiszteletre ö vezette. — Óhajtjuk, hogy szerb polgártársaink apostoli királyunk ez által a hazánk iránti szerelbelben versenyezzenek; mert csakis a bekés egyúttal által remélhetünk jobb jövőndöt, kivált, ha a műveltebbek példával mennek elől.

§ A pancsovai választókerület Deákpárt jelöltje Stojácskovic Sándor — mint értesülünk — nemokára választói körében meg fog jelenni. — A jó érzelmű szerbek ettől igen sokat várnak, minthogy Stojácskovic neve, főleg tudományos műveltsége s humanus modora miatt igen jó híren áll.

§ (Vegyes bizottság földterhentesítési ügyben.) Mint értesülünk, a pénzügy-, bel- és igazságügyminiszterek egy vegyes bizottság kiküldetésében állapodtak meg, melynek feladata leend, javaslatot tenni aziránt, miképen lehetne a kincstárra háromolható terhek elhárítani, melyek azon esetekben támadhatnak, ha a volt földesurak és jobbágyok közt folyó úrbéri perekben, a földterhentesítési alap képviselőinek tudta és beleegyezése nélkül egységessé köttetik, vagy ha az ily tárgyakban hozott elsőbírósi ítéletek a kincstári alappal nem közölhetnek? — A pénzügyminiszteriumot ezen bizottságban képviseli Szepessy Mihály, a kincstár jogügyeinek igazgatója, és Buday Sándor minisiteri tanácsos, a belügyminiszterium részéről kiküldetett Szalay István minisiteri tanácsos,

az igazságügyminiszterium Fülepp Lipót kir. táblai tanácselnököt, valamint Csillag Rezső és Balazsovits Zsigmond kir. táblai bíró urakat nevezte ki ezen bizottság tagjaivá.

§ (Mennyibe kerül egy leányiszv.) Ezen csodálatos kérdés legközelebb a berlini városi törvényszék előtt fog tárgyalatni. — Egy szegény özvegy Berlinben eladó leányával együtt mosás, vasalás és varrás által kereste kenyerét. — A leány egyszerre beteges lett, semmiféle rokonszenvi és házi gyógyszer nem segíthettek rajta; ekkor találkozott egy irtalmas fiatal orvos, ki a betegnek gyógykezelését magára vállalta s néhány napi észlelés után azt mondta, hogy az valami különös szivbajban szenved. De minden, valóban fíradhatatlan igyekezete dacára, a beteg nemokára meghalt. Az orvos rávette az anyát, engedje át neki a holtak szívet tanulmányozásra a tudomány érdekében. De a kezdő orvos praxisa még csekély volt, így egy nap felszólította az özvegyet, sziveskedne nek fíradozása- és látogatásáért neki 8 tallér és 15 ezüstgaras tisztelet-díjat küldeni. Az özvegybasszony megtagadta a fizetést. Az orvos bepanaszolta őt. — Az asszony megidézettet, és előadta, hogy semmi fizetés sem volt kikötve, s ő az ügyet kiegyenlítettnek tartja, miután leánya szívet átengedte az orvosnak, ha pedig az nem úgy lenne, akkor ő visszaköveteli a szívet, vagy fizessen az orvos érte 8 tallér és 15 ezüstgarast. Az orvos nem adhatja elő a szívet, melyet már régen felaprított és szálankint szétzedett a „tudomány érdekében,” hanem azért nem áll el követelésétől, s e szerint a legközelebbi törvényszéki ülésben szakértők által fog meghatározatni: vajjon ér-e egy leányiszv 8 tallér és 15 ezüstgarast?

§ Cardiff, deczember 1-én. A „Trenou-tain” nevű amerikai ideérkezett, s a tengerentúli gőzhajó „Ville Havre” 87 utazóját, s egész hajó személyzetét hozta magával, kik a mult hó 23-án „Loch kern” amerikai gőzhajóval történt összeütközésnél megmenekültek. A hajó elsüllyedt, mely balesetnél 226 ember veszett el.

A torontálmegeyi takaré- és hitelbank 1873. évi novemberhavi Forgalom-kimutatása.

I. Takarékpénztári betételek.

Állásuk 1873. évi október végével . . .	ft. 567816-18
Betételek november hóban . . .	ft. 10307-90
Összesen . . .	ft. 578124-08
Visszaízetések november hóban . . .	ft. 17200-31
Állásuk november végével . . .	ft. 560923-77

II. Folyó számlai üzlet.

Szenvedőleges egyenleg okt. végével . . .	ft. 28310-63
Bevételek november hóban . . .	ft. 6324-54
Összesen . . .	ft. 34635-17
Kifizetett 1873. november hóban . . .	ft. 8166-61
Szenvedőleges egyenleg nov. végével . . .	ft. 26468-56

III. Betéti levelek.

Állásuk 1873. október végével . . .	ft. 17200-—
Betételek november hóban . . .	ft. 4500-—
Összesen . . .	ft. 21700-—
Visszaízetett november hóban . . .	ft. 2700-—
Állásuk 1873. november végével . . .	ft. 19000-—

IV. Leszámitási üzlet.

Bankváltók. A tárcza állása okt. végével . . .	ft. 487389-64
Leszámitott váltók novemberben . . .	ft. 91354-—
Összesen . . .	ft. 578743-64
Visszaízet. váltók november hóban . . .	ft. 115410-18
A tárcza állása 1873. nov. végével . . .	ft. 463333-46

V. Leszámitolási üzlet.

Hitelegylet. A tárcza állása okt. végével . . .	ft. 80120-—
Leszámitott váltók november hóban . . .	ft. 13875-—
Összesen . . .	ft. 93995-—
Visszaízetett váltók november hóban . . .	ft. 15940-—
A tárcza állása 1873. nov. végével . . .	ft. 78055-—

VI. Előlegek.

Értékpapirok. Állásuk okt. végével . . .	ft. 37392-45
Adott előlegek november hóban . . .	ft. 1785-—
Összesen . . .	ft. 39177-45
Visszaízet. előlegek november hóban . . .	ft. 1099-—
Állásuk 1873. november végével . . .	ft. 38078-45

VII. Előlegek zálogokra.

Állásuk 1873. október végével . . .	ft. 18097-40
Adott előlegek novemberben . . .	ft. 1531-60
Összesen . . .	ft. 19629-—
Visszaízet. előlegek november hóban . . .	ft. 1845-50
Állásuk 1873. november végével . . .	ft. 17783-50

VIII. Ingatlan kölcsönök.

Állásuk 1873. október végével . . .	ft. 71770-60
Adott előlegek novemberben . . .	ft. 800-—
Összesen . . .	ft. 72570-60
Visszaízetett november hóban . . .	ft. 1031-—
Állásuk 1873. november végével . . .	ft. 71539-60

felkiált: „éljen a király!” Utána egy másik: „Gizela éljen!” Az ily köszöntések kirának a theatre parée keretéből, de vajjon nem dobbalt-e meg a szülői sziv e minden rendezéssel ellenkező rögtönzésre, ez igénytelen üdvözletre, melyet a távol föld felé küldött az a nép, kinek körében a családjától elszakadt gyermek gyűrűt váltott jövőjének társával?

Hymnus után Doppler „Ilka”-ja.

Kopott és kezdeleleges opera, de színrehozatalát menti az alkalmoszerűség.

Berkes jól huzza a csárdást, Kvassayné ez este igen kitünőleg diszponált, Odry otthonosabb Lotharia fantasztikus mezeiben, mint a dolmányban, Vasvári-Kovács táncziáltása népszínműbe illőbb, mint operába, a női karszemélyzet magyar ruhái a népies ruhater reformját sürgetik, de ez elég élénk kép mégis érdekelni látszik az udv. páholyt. A hannoveri herceg e neki új jelenetekben figyelemmel csügg s a király és királyné derült, élénk kifejezése mutatja, hogy jól érzik magunkat körünkben.

A karzat csak nehezen állja meg a némaságot s „Ilka” után még Hauck és Bognár-Balászné sem csikarhatnak ki tapsot, noha amaz oly kecses, mint „Mignon”-ban mindig és Balászné a legizlésebben énekel Philinet.

Stéger, a „drága” énekes ma mint Meister Vilmos, Arzant és Ilka-béli magyar tenor küzd a kritika szemrehányásai ellen, berohan az égő színházba — a görögült fojtó füstö vörös fényben árad ki a színlak mögül, a személyzet rémülten várja mi lesz Stégerből: hát ha benn ég. Nem — ő nem ég benn, karjaiban az alét Mignonnal kiset — leteríti a földre — a kar körülállja — egy ütem s a függöny legördül....

Az udvar fölkel, az éljen tüzesen; viharzón fölzendül, az uralkodó pár bucstükintete találkozik a ház lelkesült lobogásával s a — theatre paréének vége.

A véletlen úgy akarja, hogy Nagy-Benza Ida „Traviata”-ját, az est fénypontját az udvar ne hallja. Pedig Benza Ida lángolóbb, szenvedélyes, olvadozóbb, mint bármikor, játéka megkapó, éneke elragadó, mint legszebb estéin.

De már lehet tapsolni s Nagyné az első, ki ez este a színész ez életű elemében uszhatik.

S a közönség siet kedvencét kárpótolni a vesztéséért, hogy a felségek már nem hallhatók.

P. N.

IX. Pénz-forgalom.

Pénztárkészet 1873. október végével . . .	ft. 14327-08
Készpénz bevételek 1873. nov. hóban . . .	ft. 133741.13
összesen . . .	ft. 148068-21
Készpénz kiadások november hóban . . .	ft. 130162-95
Készpénz egyenleg 1873. nov. végével . . .	ft. 17905-26

Közgazdaság.

Nagy-Becskereki piac. (November 29-én.)

Buza 6 ft. 50 kr. — Kétszeres — ft. — kr. —
Rozs — ft. — kr. — Árpa 2 ft. 65 kr. — Zab 1 ft. 80 kr. — Tengeri 3 ft. 20 kr. — Köles 3 ft. — kr. —
Burgonya 3 ft. — kr. — Repeze — ft. — kr. — Széna 2 ft. — kr. — Kemény túzi fa 18 ft. — kr.

Országos gazdasági kalamitások, és jelenben mezei-egér-kalamitás.

Magyar korona ország gazdasági tekintetbe, 20-30 év óta, óriási változáson ment keresztül, — mindenki előtt ismeretes, miszerint nagymennyiségű erdők lettek kiirtva, úgy szinte nagymennyiségű vizek, mocsárok szabalyozva, lecsapolva.

Minden rendkívüli gyors átmenetnek, rendkívüliek az eredményei, midőn az erdők kiirtattak, a vizek, mocsárok szabalyoztattak, senki sem gondolta el, hogy ezen végbe vitt művek némű tekintetben kalamitásokat hozzanak létre, évről évre bővebben tapasztaljuk, miszerint egyik kalamitás, a másikat követi, és még hová fog vezetni a csapások sokoldalúsága, a vég enyészethez, ha nem iparkodunk oda törekedni, hogy a csapásokkal szemben, azon utat kövessük, mely bennünket a veszélytől megmenhethet.

Midőn az erdők kiirtattak, a vizek szabalyoztattak, ezzel óriási mennyiségű olyan állatok semmisítették meg, melyek a kártékony rovarokat, férgeseket emésztették fel, ilyenek voltak, erdőkben a röpülők seregei, ezekből különösen kiemlítendő az ölyv seregélyek ezerei örvös, vadgalamb, ragadozók közül vadmacska, róka, nyest, s. a. t. nádasokban tartózkodó madár fajok, ragadozók közül vidra, borz, s. a. t. mindezen állat-sereglet hogy élhessen, felemésztették, minden emberi segély nélkül, azon rovarokat, melyek a gabonát pusztítják, teszem cecydonia, carabus gippus, s. a. t. úgy szinte az időben tenyésző egerek sokaságát.

Erdők kiirtása, vizek lecsapolása climaticus viszonyainkra is, nagy befolyással voltak. Erdők, vizek, fenáltával, mérsékelt climaticus viszonyokban részesültünk, most a nedvesség jóval alantabb áll a régieknél szóval rendkívüli időjárások állottak be, többnyire szárazsággal kell küzdenünk.

Miután helyzetünk a gazdálkodási téren nyomasztóvá vált, cselekvésre, tette szőlít fel bennünket.

Magyar ország termelő ország szükségleteit, fedezéseit legfőképpen termékenységből kell előállítania, ébren kell lennünk, minden

bekövetkezett kalamitások ellen. — Az emberiség, az állatok felett mindenkor rendelkezhetett, ne hagyjuk magunkat s kövessünk el mindent, a magunk védelmére, mi bennünket a csapások ellen megment, de ezt csak úgy teljesíthetjük biztosan, ha az egész megye összes lakossága, ki földmiveléssel foglalkozik, egyet fog érteni, ily módon megmenthetjük gabonáinkat a veszélytől, közakarattal nélkül, mind ez lehetetlen.

Öszve tett kezekkel nézve a csapást, nem segítettünk bajjainkon, idegenek sem jönnek el segítségünkre pusztítani a mezei egereket, melyek bennünket fel emésztene, kötelezve vagyunk, magunk érdekét megmenteni, a beállott csapások ellen.

Némelyeket azon remény táplál, fog egy nagyobbserű esőzés jönni, mely tönkre teszi az egereket, ez megtörténhet és kívánatos is volna, hogy megsemmisüljenek, de végük az ellenkező esetet, nemde felemésztenek mindent, ellenben amit elpusztítottunk, arról meglehetünk győződve, többé kárt nem fog tenni.

Somogy hetilap közölt október 7-én egy üdvös, és célhoz vezető indítványt, mely indítvány a csurgói gazdasági ülésen felolvasott, a mezei egerektől okozott károk korlátozására Dr. Pfeifer Gyula körtag urtól: — mely indítvány a többi lapok által felvetté; mint célhoz vezető közöletett. — Ezen indítványba elősoroltattak, azon módok, melyekkel a mezei egerek pusztítását, hathatósan megsemmisíteni lehet.

Mielőtt ezen indítvány kiadott, mi is belátva a mezei egerek pusztítása által beállott csapást, hozzá fogtunk azok pusztításához víz öntözéssel, az eredmény következő lett: 120 catastralis hold bűze táblákon fogatott 15,200 egér, tegyünk fel egy számitást, közönséges évből lehetett volna várni holdanként 12 mért, tehát megmentetett 1200 mért bűze, ez 6 frtal számítva 74,400 frtot kivisel. — Ezen egerek kiöntözésére s költség volt, béres erő, és napszámmal együtt 242 ft. kitünk ebből, mily nagy mennyiségű érték mentetett meg, ily kis mennyiségűnél, ebből még azon morális nyereség is volt, miután a közönségből, napszámmal szinte részt vettek a fogdozásban, elkezdtek a polgárok a maguk birtokán az egereket pusztítani, holott kezdetben gúnyos mosolylyal vették azok öntözését, és most már belátva annak fontosságát, az egész közönség lakossága pusztítja irtja a veszélyes ellenséget.

Ha valaki azon kérdést intézné hozzám, vajlon hiszem-e a kiöntözéssel meg van mentve gabonánk, azon feleletet adnám, még mindig veszendőségnek van kitéve azért most a szomszédok nem öntözik tehát jön ismét annyi, a mennyi újból tönkre teszi gabonáinkat, így történt nálunk midőn az első táblából 7000-en felül kiöntöttünk az első napon ismét 921 dbot fogtunk, vagyis ha az egész tábla kiöntöztetik ismét foghatunk csak nem annyit, mint első alkalommal — ebből az a tanúság, csak úgy menthető a gabona az egerektől, ha mindenki kötelezve lesz, bármű uton az egereket

pusztítani, anélkül csak fél munkát teljesítünk, vagy talán még annyit sem, — nem marad egyéb teendő, miután mások elmaradásával, a cselekvők, kik áldozatot hoztak, úgy szenvednek kárt, mint aki semmit sem tett, beismerni azt, a beállott csapás közönséges lakossága, ki földmiveléssel foglalkozik, egyet fog érteni, ily módon megmenthetjük gabonáinkat a veszélytől, közakarattal nélkül, mind ez lehetetlen.

És hogy némiképp amint jelezve volt, erdők kiirtása, vizek lecsapolásával climaticus viszonyainkra is segítettünk, kövessünk el mindent a fatenyészés érdekében ültessünk fakat, utak mellé legelőkhöz, szóval a hová csak lehet, — például egy esetet fogok felhozni. — Magyarországon az alföldön van legjobb termő föld, és az teremhetne mindenkor legjobbat, mégis aki az alföld terméseit figyelemmel kíséri, befogja ismerni, az alföldön legbizonytalanabban a termések, mert befásítlan, az egész vidék, ki van téve annak, ha szeles idők járnak közizka keménységűvé fog válni a föld, és akkor a növény nem tenyészhet; ellemben be van az bizonyítva, amely vidék befásított, biztonságos termékenységei.

A természet folyamata szerint, tudva van mindenki előtt, minden növénynek vannak pusztító elemei teszem egy száz éves fát, képes egy kisszerű rovar tönkre tenni, szőlőknek szinte vannak sokféle pusztító rovarjai, hát a gabona, ami mindenek felet a leggyöngébb növény, mily könnyen tönkre tehetik a pusztító rovarok, törekednünk kell tehát azon, ami menthető mentjük meg, cselekvés nélkül oly veszély állhat be, amely csapást több évekig nem bírnunk helyre hozni.

Egyetértés, szorgalommal, óriási munka vihett végbe. — Somogy megye 114 □ mértfölddel rendelkezik, lakossága 289,555 lélek — ebből földmiveléssel foglalkozik körülbelül 200,000 ember, egy ember emészen el 300 egeret, ezzel 60,000,000 egér emésztetne el, ily nagy mennyiségű egér hány ezer holdakat képes megsemmisíteni, a számok oda kényszerítenek bennünket, hogy egyet értsünk, és pusztítsuk azon állatokat, melyek bennünket felemésztene.

Magyar-Átad, 1873. évi november 7-én.
Főkövy János.

Uj burgonyafajok.

Belke Tivadar, intézeti főkéntész és tanár Keszthelyen, több uj burgonyafajt ajánl a gazdaközönségnek, s ez alkalommal így nyilatkozik: „Az általam ezelőtt 3 évvel ajánlott amerikai koránérő rózsaburgonya még eddig mindenütt kitünően bizonyult: főleg azonban a legutóbbi forró és száraz nyarat oly jól kiállotta, hogy már csak azért is méltán a legje-

lesebb burgonyafajnak mondható. Trágyázatlan s igen száraz talajban azidőn 1 fontos, sőt nagyobb példányok is termettek. Dús termés- és izletességre felül mul e burgonya sok más fajtát. Minélfogva termelését a legmelegebben ajánlhatom.“ E burgonyának fontja 20 kr. s megrendelhető nevezett főkéntésznél. Ugyanez alkalommal még két más fajtát is ajánl Belke úr s azt mondja:

„Ezeket kívül még két igen jeles burgonyafajt ajánlhatok, melyet szintén kitünően találtam. Az egyik: a koránérő királya, igen korai, kiválóan jó burgonyafaj; a másik: amerikai késői rózsaburgonya, mely ép oly szép és düstermésű mint a koránérő rózsaburgonya, csak hogy körülbelül 3-4 héttel később ér. Ez főleg téli használatra igen ajánlatos, mivel télen át jobban eltartható.

Sürgőtelleg ajánlom a gazdáknak, hogy e két újabb burgonyafajtával termelési kísérletet tegyenek s meg vagyok róla győződve, mikép Magyarországon ezek ép úgy előgnak rövid időn terjedni, mint a koránérő rózsaburgonya.“ Megrendelhetők ezek is B. urnál. Ara 1 fontnak 40 kr.

Ezzel kapcsolatosan érdemesnek tartjuk ideiglatni a „Magyar Néplap“ után a következő cikkekét: „Öszve a burgonya-betegség ellen.“ Több év óta fenyegeti már minden ez-tenében a betegség burgonya-termelésünket. E csapás elhárítására egy német gazdasági lap ezeket adja elő:

A burgonya-betegséget egy neme az apró gombáknak okozza, mely gombák a föld felszínéről hatnak le a burgonya-fészékbe, s itt a burgonya egyes gumóiba eresztik gyökereiket s kezdik meg aztán ezekben pusztításukat.

A legelső eszköz tehát, a mely által védhetjük magunkat a veszedelmes baj ellen, az, ha a burgonya-fészéket valamely mélyebben ássuk le a földre: a minek folytán aztán a magasabb és vastagabb földtakarón át annal nehezebben hathat le egész a burgonya-fészékig a gonosz gombafaj.

De ezenkívül arra is tanít a tapasztalás, hogy a burgonya-betegség csak augusztus hó végével, vagy szeptemberben szokott beállni. Ha tehát ott, hol nagyban termeljük a burgonyát, tudunk gondoskodni oly fajról, mely július végével vagy augusztus elején már megéri: úgy ismét elejét vesszük a bajnak. Mikor ugyanis a betegség ideje bekövetkezik koránérő burgonyákat akkor már a földből ki-szedtük.

De van még egy harmadik mód is.

A gonosz gombafaj, mely be szokta magát a burgonyába fészkelni, leginkább csak a finomhéjú burgonya felületén képes áthatni; a vastagabb, durvább héjú burgonyába nem képes behatolni. Válasszunk tehát burgonyákat, melyet elültetünk, a vastag és durva héjukból, s már ez által is megóvjuk veszedelmes ellenségétől.

Ajánljuk, e gyakorlati módokat t. gazdaközönségünk figyelmébe.

H I R D E T É S E K.

8503. szám 1873.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálmege részéről közhírré tétetik, miszerint Cseney alattí Beregszó Ó Bégán összesen 6181 ft. 19 krral előirányzott újból felépítendő fahíd, átengedése tekintetében f. é. december 20-án délelőtti 10 órakor a megye székház nagy termében nyilvános árlejtés megtartani fog, melyhez a vállalkozni kívánók 10%-nyi bánatpénzzel el-látva meghívattak.

Utóajánlatok semmi szín alatt el nem fogadtatnak.

A költségvetés és az árlejtési feltételek a szokott hivatalos órákban a megyei számvévi hivatalnál betekintheők.

Kelt N.-Becskereken, 1873. évi november 27-én.

Torontálmege alispáni hivatala.

4273. szám 1873.

II. árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy miután e. f. évi szeptember 27-én az ugyanezen évi július 12-én kelt 1959. számú végzéssel Tarras község javára Marinkov Áron és Vlada ellen az utóbbiak tulajdonához tartozó s a tarrasi 9. számú tjkben felvett 76 ftra becsült inyatlanúság 2/3 részére nézve elrendelt II. árverés meg nem tartott a végrehajtató kérelme következtében a fenebbi ingallannak a javalatba hozott feltételek melletti elárvereztetése végett újabb határidővel f. é. december 27-ik napjának reggeli 10 órája kitűztetik azal, hogy ekkor a birtok becsaron alól is eladatni fog.

Az árverésnek a tarrasi községhezál leendő fog-anatosítása végett Marianovich János k. bir. végrehajtó ki-küldetik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának N.-Becskereken, 1873. évi november 15-én tartott ülésében.

4062. sz. 1873.

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Kuntner Ferencné sz.-ittebei lakosné végrehajtató részére 600 ft. tőke és járuléki kielégítése végett Moits Borhála annak előtte szerb-ittebei lakosné végrehajtást szenvedettől le-

foglalt és a szerb-ittebei község 299. sz. tjkben A. IV. 565. b) r.-sz. alatti 289. sorszámu ház és 4867/304. r. sz. alatt pótkertből álló s 631 ftra becsült ingallan vagyon-nak végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén ennek foganatosítására első határidővel 1873. évi december 27-ik, szükségsetére második határidővel 1874-ik évi január 27-ik napjának, mindig délelőtti 10 órája Szerb-Ittebe helység községhezál azonal kijelentéssel tüzetik ki, hogy e birtok csak a második árverésnél a becsaron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzzel letenni, az ígért vételért 2 részletben és pedig annak felét a bánatpénz betudásával az árverésnél azonnal és második felét pedig az árveréstől számítandó 2 hó alatt az ezutal járó 8% kamatokkal együtt lefizetni a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzőlogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottak rendelkeznek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsék be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezettni, végre

Felhívattak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend. 466. § értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítottatni.

Az árverés foganatosításával Geiger Manó kir. telekkönyvi iktató, jelentése bevárása mellett megbizatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának N.-Becskereken, 1873-ik évi október 22-én tartott ülésében.

364. sz. b. v. k. 1873.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403. §-a értelmében ezennél közhírré teszi: hogy a n.-becskereki e. f. kir. törvényszék 5884. számú végzése által Molnár János ellen, Weisz József részére 1267 ft. 20 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtást folytán bi-

róilag lefoglalt, s 4000 ftra becsült ezer p. m. búzából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a nagy-becskereki városháza előtt leendő eszközölésére határidővel 1873. évi december 9-ik napja délelőtti 8 órára kitűztetik, melyhez a venni szándékozók ezennél oly megjegyzéssel meghívattak, hogy az érdekllett ingóságok emez árverésen, szükség esetében becsaron alul is el-adatni fognak.

Kelt N.-Becskereken, 1873. évi november 24-én.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

Dr. POPP J. G. Anatherin-szajvizének

helyben jelentékeny elkelése által nyilvánuló és folyton növekvő köz-kedveltsége a legjobb bizonyíték annak jelesége mellett és azért azt mindenkinek lelkiismeretesen lehet a fogak tisztítására és épségben tartására, úgy a foghús már beköszöntött bajai ellen ajánlani. — Ara egy palacknak 1 frt. 40 kr.

Dr. POPP J. G. Anatherin-fogpasta.

A fentebbi fogpasta a legkényelmesebb fogtisztítószernek egyike, minthogy nem tartalmaz semmiféle egészségellenes anyagot; az ásványi alkatrészek hatnak a fogak zomanczára, anélkül, hogy meg-támadnák, míg a pasta növényi részek a nyálkhatyákat felrisszítik, a szájrészeket illó olajok hozzákeverése által feliditik, a fogak fehérségét és tisztaságát emelik.

Különösen ajánlandó az szárazföldön és vizen utazóknak, mint-hogy sem ki nem öntethetik, sem naponkinti használat által el nem omlik. — Ara egy szelencének 1 ft. 22 kr. o. é.

Kapható:

N.-Becskereken Kellner József és Kleszky János, gyógyszerészek, ugy Deutsch Netti és fiai és Böhm Izraelnél; Adán: Demetrovits, gyógyszerésznél; Belgrád-on: Milutinovich D., gyógyszerésznél; Futta-kon: Zwick, gyógyszerésznél; N.-Kikindán: Stucz, gyógyszerésznél; Zsombolyán: Schurr Fr. J.-nél; Lu-goson: Swoboda, gyógyszerésznél; Mitroviczán: Zeisberger, gyógyszerésznél; Módoson: Jezovits, gyógyszerésznél; Ujvidék-en: Groszinger, Brammer, gyógyszerészeknél; Uj-Verbaszon: Singer H.-nál; Oraviczan: Schnabel Gyula Becker O.-nél; Pancsován: Nikolits és Dimitrievits, Graff, gyógyszerészek, Joano-vits és Jankovitsnál; Párdányon: Gürtler, gyógyszerésznél; Pétervárott: Deodatta Fr., gyógyszerésznél; Ruman: Milutinovitsnál; Zimonyon: Joano-vits A. D.-nél; Temesváron: Quiriny A., Jahner K., Becher C., gyógyszerészeknél; Titeben: Georgievics és társainál; T.-Beesén: Weliachanal; Topolyán: Sarkány L., gyógyszerésznél; Vukováron: Kirchbaum, gyógyszerész, Stanis Th.-nál; Verseczen: Strach, gyógyszerész, Blum Józsefnél; Fehérvárott: Boschits, Bauer, Popovitsnál; Zom-boron: Popovits, Falcioni, Heindhofer, Milassents, János gyógyszerészeknél; Zenta: Heiszler, gyógyszerésznél.